

Silmäluomen vamma

Lääkärikirja Duodecim

22.12.2021

Silmätautien erikoislääkäri Matti Seppänen

- Silmäluomen vamman oireet
- Milloin hoitoon
- Silmäluomen vamman toteaminen
- Erotusdiagnostiikka
- Silmäluomen vamman hoito
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Silmäluomen reunan katkaiseva vamma kuuluu silmälääkärin hoitoon.
- Silmäluomen reunan vamma hoidetaan tarvittaessa leikkauksella.
- Leikkaus pyritään tekemään mahdollisimman pian, mahdollisuuksien mukaan kuuden tunnin sisällä mutta viimeistään 24 tunnin kuluessa vammasta.

Silmän alueen iskuvamma aiheuttaa usein luomen turvotuksen ja mustelman.

Suurienergisessä vammassa silmälääkärin tutkimus on aiheellinen silmän rakenteiden tarkistamiseksi erityisesti silmän kammiokulman ja verkkokalvon tilanteen osalta.

Silmäluomen vamman oireet

Silmän alueen kipu, verenvuoto, punoitus ja silmän vetistäminen vamman jälkeen ovat usein oireita silmäluomen haavaumasta. Usein on paljain silmin nähtävissä poikkeavan muotoinen silmäluomi, jossa saattaa näkyä palkeenkieli tai luomen reunan repeämä.

Milloin hoitoon

Silmävamman vuoksi on yleensä lievää luomiturvotusta lukuun ottamatta syytä itse suoritettun ensiavun jälkeen hakeutua välittömästi hoitoon.

Silmäluomen vamman toteaminen

Yleislääkäri tutkii silmän alueen suurentavia luuppeja tai oftalmoskooppia käyttäen. Jos luomessa on luomen reunan katkaiseva haava, potilas lähetetään silmälääkärin hoitoon.

Jos haavauma on kyynelpisteestä nenän puolelle, voi kyyneltiehyt olla katkennut, ja myös silloin silmälääkärin hoito vuorokauden sisällä on aiheellista.

Silmän ja pään alueelle kohdistuneissa vammoissa tehdään herkästi pään alueen tietokonekerroskuvaus (TT), etenkin jos potilas tuntee suhteetonta kipua, nenästä tulee kirkasta vuotoa, silmässä on liikerajoituksia tai syvemmissä osissa epäillään vierasesinettä.

Silmälääkärin tutkimuksissa silmä tutkitaan biomikroskooppilla. Jos luomivamman yhteydessä tarvitaan leikkaushoitoa, tutkitaan leikkaussalissa haavauma haavan pohjalta saakka ja tarkistetaan, ettei haavan pohjalla ole vierasesineitä tai irtolikaa.

Luomen alueen iskuvamman yhteydessä myös silmämunaan on voinut kohdistua suurienergiainen vamma. Tästä syystä silmälääkäri tutkii näöntarkkuuden ja silmänpaineen sekä suorittaa silmän biomikroskooppitutkimuksen. Silmän

kammiokulma tähytetään erityisellä gonioskopialinssillä. Silmän verkkokalvo tutkitaan laajennetun mustuaisen läpi ja tehdään kolmipeilitutkimus verkkokalvon tilanteen tarkistamiseksi. Silmän etukammio tutkitaan etukammioverenvuodon poissulkemiseksi.

Erotusdiagnostiikka

Silmälääkäri tutkii myös muut silmän alueen mahdolliset vammat (silmämunan rakenne, silmälihasten toiminta, silmäkuopan eheys, nenän mahdolliset vammat) ja arvioi päähän kohdistuneiden vammojen mahdolliset vaikutukset.

Silmäluomen vamman hoito

Silmäluomen reunan katkaiseva vamma hoidetaan kirurgisella toimenpiteellä. Jos kyyneltiehyt on katkennut, asetetaan kyyneltiehyeen usein silikoniputki, jonka avulla pyritään säilyttämään kyyneltiehyen toiminta. Silikoniputki poistetaan usein kolmen kuukauden jälkeen.

Artikkelin tunnus: dlk01229 (027.042)

© 2022 Kustannus Oy Duodecim